

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Febr. 1880, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i 24 kap. 1 § Byggningsbalken.

24 kap. 1 § Byggningsbalken har för närvarande följande lydelse:

“Alle eldstäder och skorstenar böra så vara stälde och förvarade, att eldskada förekommas må. Varder eld lös i by, den landbo brukar, och sker det af försummelse, eller vangömmo hans, som är: att han sjelf förut märkt faran, eller är derom varnad, och den ej förekommit; bär sjelf ut, eller tillstädjer annan att hafva och bära ljus utan lykta, och eld i uthus, eller der man hafver lin, hampa, hö, spån, eller annat slikt, deri eld snart taga kan; sätter ljus vid vägg; gör eld i ugn eller spisel, och den ej vårdar; hafver ljus vid säng, och somnar derifrån; röker tobak i lada, foderhus, eller annorstädes, der eld lätteligen kan tändas; eller skjuter ovarsamt åt hus eller tak; eller varder eld lös af annan sådan försummelse, der man kunde och borde bättre vakta för skada: brinner då hus och gård upp; bygge åter jemngod, och njute ej brandstod eller eftergift å afradet. Eger bonde hus och jord sjelf; hafve han ock sjelf skadan. Brinna tillika upp andras hus och gårdar, eller andre byggnader; gälde af sin egendom så långt den räcker, och böte två daler för hvart hus, jordegarens ensak; orkar han ej skadan och böter gälta, tjene det af med arbete, eller plikte med kroppen, hvilketdera han helst vill, som skadan lidit. Brinner folk inne; böte full mansbot för hvardera. Brinner kyrka upp, böte hundra daler till kyrkobyggnad. Är han mindre vållande; gälde fjerdung af ty, som sagdt är. Den ovarsamt med eld umgår, å sätt som nu är sagdt, böte fem daler, ändå att ingen skada sker“.

Med anledning af en vid sistlidne riksdag väckt motion tillstyrkte Lag-Utskottet följande förändrade lydelse af sista punkten i 24 kap. 1 § Byggningsbalken: "— — — Den ovarsamt med eld umgår, å sätt som nu är sagdt, böte *högst ett hundra daler*, ändå att ingen skada sker". Vid behandling af frågan i Kamrarne antog Första Kammaren, med bifall till en vid utlåtandet fogad reservation, utan votering den ändring i lagrummet, att bötesbeloppet sattes till "högst två hundra daler", men i Andra Kammaren afslogs Utskottets utlåtande med 89 röster mot 61.

Uti en till Lag-Utskottet från Andra Kammaren öfverlemnad motion, N:o 136, föreslår nu Herr *Lars Börjesson*, då det ännu kvarstående bötesbeloppet vore för obetydligt att nu mer kunna motsvara det dermed afsedda syfte, "att uti 1 § af 24 kap. Byggningsbalken i stället för orden *fem daler*, sättes *minst tjugo daler och högst tvåhundra daler*".

Lika med motionären finner Utskottet det i 24 kap. 1 § Byggningsbalken upptagna bötesbelopp för den i samma lagrum närmare omförmälda ovarsamhet med eld, hvaraf skada ej sker, vara aldeles för obetydligt i förhållande till den fara, som nämnda ovarsamhet innebär.

Den vid ärendets behandling under sistlidne riksdag framkastade frågan, huru vida ett stadgande om ansvar för ovarsamt umgående med eld, deraf ingen skada sker, enligt sin karakter hörer till den allmänna lagstifningen eller ej, synes Utskottet vara en fråga för sig, som icke behöfver ställas i sammanhang med den, huru vida det nu redan i allmän lag stadgade bötesansvar å sådan förseelse bör höjas. Genom ett sådant höjande af en redan i allmän lag förefintlig ansvarsbestämmelse torde icke heller — mot hvad då anmärkts — någon större villrådighet, än nu möjligen redan är för handen, kunna uppstå, huru vida vissa slag af ovarsamt umgående med eld skola straffas enligt de särskilda ansvarsbestämmelser, hvilka särskilda författningar innehålla, eller efter allmän lag.

Då enligt Utskottets tanke tillräckliga skäl icke förefinnas, hvarför ifrågavarande böter skulle sättas till mindre belopp än det, som i 6 § 2 mom. af Ordningsstadgan för rikets städer den 24 Mars 1868 är upptaget för dylik ovarsamhet i stad, föreslår Utskottet att bestämma det samma till minst tio daler och högst tvåhundra daler, hvarigenom ock undvikes den anmärkning, som gjordes mot det af Utskottet år 1879 afgifna förslag, att deri saknades minimibelopp för böterna.

Enär det icke torde tillkomma Utskottet att med anledning af förevarande motion ingå i pröfning, hvilka stadganden uti ifrågavarande paragraf må vara upphäfdade genom Kongl. förordningen om nya strafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 16 Februari 1864, anser Utskottet sig endast böra föreslå en förändrad lydelse af paragrafens sista punkt, hvarför Utskottet med anledning af motionen hemställer,

att Riksdagen måtte för sin del besluta följande förändrade lydelse af sista punkten i 24 kap. 1 § Byggningsbalken:

“— — — Den ovarsamt med eld umgår, å sätt som nu är sagdt, böte *minst tio daler och högst två hundra daler*, ändå att ingen skada sker“.

Stockholm den 16 Februari 1880.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. Lagerstråle.

Herr *Johannes Jonsson* har begärt få här antecknad, att han i följd af erhållen ledighet från riksdagsgöromålen varit frånvarande under ärendets behandling inom Utskottet.
